

NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

- Par Lauksaimniecības ministrijas pārbaudes rezultātiem 2. lappusē
- Lasītāju viedoklis, vēstules, komentāri
- Zemessardzes 35. bataljonā 3. lappusē

Nesen Līvānos tika atvērts mākslas aušanas ceļa salons. Te tagad saimniece Anita Spravniņa (attēlā). Salonā gan līvānieši, gan iebrucēji var iegādāties dažādus audēju darinājumus.

J.Silicka foto

Kaut arī dārgs prieks

Muzicēšana ir samērā dārgs prieks, ja tā tiek sākta tādās ģimenēs, kur mantojumā no iepriekšējiem paaudzēm nav pārgājis neviens instruments. Labs vācu akordeons pašiem tūkstošu 15, pa 20 tūkstošiem LVR jāsamaksā par klavierēm. Vienkāršākus akordeonus varot nopirkt par 5-10 tūkstošiem LVR. Tā pastāstīja Preiļu mūzikas skolas Aglonas filiāles fortepiano nodaļas pedagoģe Dana Kaminska. Kā arī to, ka Aglonas bērniem tomēr gandrīz visiem, kas mācās mūziku, vajadzīgie instrumenti esot. 21 jaunais aglonietis apmeklē šo filiāli. Un tas ir pietiekoši daudz lauku ciematam.

No pērnā gada absolventiem viena jauniešu turpina mācības Daugavpils mūzikas koledžā, taču arī visiem pārējiem viņu muzicēšanas prasme nodērs, un jau tagad viņi piedalās gan vidusskolas sarīkojumos, gan kluba rīkotojos pasākumos. Par mācībām aglonieši maksā 224 rubļus ik mēnesi.

Valdes sēde Līvānos

Pagājušo piektdien Līvānos notika kārtējā pilsētas valdes sēde ar jo daudzām jautājumiem, no kuriem liela daļa bija individuāli. Visus Līvānu iedzīvotājus varētu interesēt sekojošie.

Gāzes saimniecība nolēmusi pieprasīt papildus vienreizēju samaksu 170 LVR apmērā no katra gāzes patērētāja, jo pēc tās aprēķiniem nopirkts un tvertnēs iepildīts gāzes vairāk, nekā par to iedzīvotāji samaksājuši. Valdes sēdē nolēmts rūpīgi izpētīt un iztaisīt revīziju, lai noskaidrotu, kā isti ar to gāzi ir. Kā arī izteiktas pretenzijas pret to, ka visi maksā vienādi, bet būtu jāmaksā atbilstoši patēriņam. Proti, katra kvartāla iedzīvotāji maksā par tām tvertnēm, no kurām gāzi saņem.

Valdē tika lemts par ārpuskārtas lietošanas tiesību pārdošanu un tiem dzīvokļiem, par kuriem izmaksāta kompensācija sakarā ar to atbrīvošanu.

Valde bija saņēmusi arī vēstuli no Līvānu apvienības vadītājas ar aicinājumu saukt pie kārbas par nelikumīgu tirdzniecību ar zālēm. Medikamentus Līvānos pārdod Tirgus laukumā, uz letēm pie gastronomas Rīgas ielā, veikals «Oskars», «Ziedi». Taču ar Labklājības ministrijas pavēli zāļu tirgošana atļauta ar šīs ministrijas izsniegtu licenci. Valdes sēdē nolēmts, ka pilsētas municipālajai policijai ir jāiz-

manto savas pilnvaras un jāseko, lai nenotiktu neaļauta tirgošanās. Par nelikumīgu zāļu pārdošanu var sodīt ar ievērojamām summām.

Pilsētas valde apstiprināja arī darba kārtību sesijā, kura šodien notiek Līvānos. Tiek izskatīti jautājumi par kompensāciju izmaksām tiem, kuri atbrīvo dzīvokļus un pārceļas uz dzīvi ārpus Latvijas. Paredzēts izstrādāt jaunās deklarācijas un apspriest citus jautājumus.

Par sesiju informēsim turpmākajos numuros.

* * *

Gandrīz visu janvārī Līvānu kultūras namā netika apkurināts, jo apmēram pusmiljonu ik mēnesi par tā apkuri pilsēta nespēja samaksāt. Tomēr šajās dienās kultūras nams sāk iesilt. Izrādās, bet kādā veidā, to abas puses pašlaik skaidro, siltumtīkli ir sākuši par apkuri pēmt lielāku samaksu, nekā tas atbilst ēkas projekta dokumentācijai, līdz ar to ir pārmaksāts.

Lieki teikt, ka aukstās telpas nekādi nerosināja uz sevišķu aktivitāti cilvēkus, kas darbojas dažādajos kultūras nama pulciņos. Kultūras nama zāle tomēr paliek bez apsildīšanas līdz pat pavasāra saulītei.

Skolu olimpiādes

Kā parasti, mācību gada vidū sākas zināšanu pārbaude atsevišķos mācību priekšmetos olimpiādē veidā. Pirmā notika matemātikā 9.-12. klasēm. Acimredzot, sliktā satiksme bija par cēloni tam, ka praktiski no devītajām klasēm uz olimpiādi ieradās tikai viens — Salas pamatskolas skolēns. Uzvarētāju lauri bija jādala vidusskolēniem.

Sogad vērtēšana nenotika pa klasēm, bet no visiem bija jāizvēlas seši labākie republikas olimpiādei. Pieci stiprākie matemātiķi izrādījās Preiļu 1. vidusskolā, bet sestais — Līvānu 2. vidusskolā. Kopumā matemātikā stiprākie bija 12. klašu skolēni.

Rīt uz olimpiādi pulcēsies fizikas cienītāji.

* * *

Necerēti labi rajona skolēniem veicies novada konkursā «Ko tu prot?», kas nesen notika Viļānos. Uz šī televīzijas konkursa pusfinālu, kas 13. februārī notiks Rīgā, uzaicināti Līvānu 1. vidusskolas kapela «Dunduriņš», skolēnu jaunrades centra etnogrāfiskais ansamblis «Ceiruleits», solists Aivars Pudulis no Jaunsilavas pamatskolas un Preiļu 1. vidusskolas kapela.

L.Sila

Pasaules gājēju lomai?

Tieši gadu atpakaļ toreizējā rajona Tautas deputātu padomes izpildkomiteja pieņēma lēmumu par braukšanas maksas kompensācijām rajona skolēniem, kurā bija uzdots rajona skolu vadītājiem biļetes iesniegt vietējām pašvaldībām, rajona finansu nodaļai kopīgi ar pilsētu un pagastu valdēm nodrošināt izmaksas. Faktiski nekas šo lēmumu nav atcēlis, bet varbūt tāpēc, ka zem šī dokumenta apakšā ir citi paraksti, nekā tādi būtu zem šodien pieņemtiem lēmumiem, neviens šo papīru neuzskata arī par vērā ņemamu. Ja arī kāds vēl uz vietām atceras, tad sirdsapziņas nomierināšanai balstās uz to, ka, lūk, autobusu satiksme ir galīgi pajukusi, par biļetēm nav pat runas, bet par ceļa apmaksāšanu vispār nekas nav teikts. Skolēna nokļūšana uz skolu šodien ir atkarīga no dažādām nejaušībām, no kurām pati svarīgākā, — ja vietējās paju sabiedrības priekšsēdētājs ir pretimnākošs, ja pagastam vēl naudiva turas, ja pēc likteņa lēmuma skola ir tik tuvu, ka līdz tai var aizkāt kājām... Pirms sarunas ar skolu valdes priekšsēdētāju Andreju Zagorski no vairākām skolām mēģināju uzzināt, kā ir ar to ieašanu uz skolu, bet aptaujātie direktori teica, ka labāk viņu skolas nenosaukt, jo kamēr vēl kāds paju sabiedrības autobuss brauc un bērnus ved, nav ko iejaukties un paldies priekšniecībai, ka vēl tā. Bet, piemēram, no Rušonas pienāca pavisam bēdīgas ziņas, jo bērnu ceļu uz skolu vecāki nespēj apmaksāt...

Rajona skolu valdes priekšsēdētājs Andrejs ZAGORSKIS teica sekojošo:

— Bieži vien vecāki ir neizpratnē, kāpēc blakus rajonos skolēniem autobusos ceļš ir lētāks nekā mūsējā. Tā tas ir tajos rajonos, kuros ir savs autobusu parks. Rajona valde pieņem lēmumu segt piecdesmit procentus no izdevumiem. Mūsu rajonu, ka zināms, apkalpo Jēkabpils autobusu parks, un nevaram viņus piespiest kaut ko darīt.

Kādreiz skolēni visā republikā brauca ar brīvbiļetēm, jo naudu centralizēti pārskaitīja no republikas budžeta. Pēc tam kādam ienāca prātā, šķiet, tas bija Jēkabpils rajonā, ka tā ir liela izšķērdība, jo ne vienmēr taču šīs brīvbiļetes tiek izmantotas, jo varbūt skolēns nedēļu slimu, varbūt tētis aizved ar mašīnu, bet par šo laiku biļete tiek apmaksāta. Un pārgāja uz jauno sistēmu, kad pašvaldības maksāja tikai par nobrauktām biļetēm. Kas to varēja paredzēt, ka autobusi gandrīz vai nekursēs, un biļetes būs tik dārgas! Pērnā gada nogalē skolu pārstāvji Izglītības ministrijā prasīja, lai kopā ar republikas valdību atrisina šo jautājumu. Ja izglītība ir valsts patsūtījums, tad attiecīgi tā ir jānodrošina. Piemēram, pamatskolas skolēniem vajadzētu segt 100 procentu apmērā, bet vidusskolēniem — pusi no ceļa izdevumiem. Pēdējā informācija ir tāda, ka premjers šo ministrijas papīru nolīcis maliņā...

Un tā šodien ir tāds stāvoklis, ka skolēnu pārvadāšana katrā pagastā notiek citādi.

— ...un nedod, Dievs, ja pagasta vecākajam, paju sabiedrības priekšsēdētājam un skolas direktoram ir savstarpēji konflikti politiskā vai ekonomiskā ziņā. Vairāk nekā skaidrs, ka tūlīt sākas — ar savu autobusu jūsu bērnus es nevadāšu!

— Jā, tas arī. Ir pat tādi gadījumi, kad paju sabiedrība gan pārvadā skolēnu, bet no pagasta pieprasa maksāt 70 rubļu par benzīna litru.

— Acimredzot, rajonā šis jautājums būtu jārisina centralizēti. Gada sākumā no budžeta piešķirot noteiktus līdzekļus. Mēs visi taču esam nodokļu maksātāji, kaut kam taču būtu

Jāatgriežas atpakaļ!

— Ir jādoma šo lietu risināt savādāk. Varbūt ir par agri stāstīt plašāk, bet ar rajona valdes priekšsēdētāju ir pārrunāta iespēja nopirkt dažus autobusus, izstrādāt vairākus lokveida maršrutus, pa kuriem rītos skolēnus no mājām savāktu un vestu uz skolu, bet pēc tam izvadātu atpakaļ.

— Tas jau būtu ļoti jauki, tik daudz ir lasīts par citu valstu skolēniem, par to, kā rītos pie mājas piestāj dzeltenais skolas autobuss. Un arī visādā citādā ziņā bērniem būtu ērtāk. Nebūtu arī tās bukņšanas un dunku, ar ko pieaugušie mazos skolniecīņus parasti aizstumda pārpildītajos autobusus līdz otram galam un bargo pamācību, kad viņi savā pieturā ar smagajām somām tomēr cenšas izspraukties līdz priekšdurvīm, lai izkāptu.

Un tomēr, speciāli autobusi, tā ir nākotne. Bet kas iespējams jau šodien, lai visi varētu iet skolā?

— Šodien mēģinām palīdzēt ar internātiem. Necik sen bijām spiesti tos slēgt, tagad atveram no jauna. Nav vairs arī jāievēro tik stingri priekšraksti, cik skolēnu vajadzīgs internātam utt. Skolu valde izdeva pavēli internātus atjaunot. Kad būvēja Jaunsilavas deviņgadīgās skolas ēku, tas nemaz nebija plānots, tāpēc tagad viss bija jāgādā no jauna un neko nevarēja nopirkt. Šo to aizpēnās, gultas veļu sašuva un pāršuva, piemērojās un iztieka. Acimredzot, arī Jersikā tagad vajadzēs internātu. Konkrētajā Rušonas gadījumā Preiļu 1. vidusskolas direktors vēl sola dažas vietas, bet tikai meitenēm, internātā.

(Preiļu 1. vidusskolas direktors Jānis Eglītis nedaudz vēlāk stāstīja, ka vispār internāts ir pārpildīts, nav vairāk telpu, un bez tam šeit nēņem arī sākumskolas bērnus, vienīgi vecāko klašu skolēnus. Bet, piemēram, Ardavas pamatskolā stāstīja, ka arī pašī mazie dzīvo internātā, jo nevar izstāigāt sešus kilometrus, kur lielākā daļa iet cauri mežam.)

— Nesen mēs publicējām kāda lasītāja vēstuli ar prātīgu ieteikumu atjaunot vecās mazās skolas, konkrēti runa

bija par Putāniem. Vēl mums ir tāda neoficiāla informācija, ka Stabulnieku pagastā kādas mājas varētu pārvērst par skolu pirmajam klasesm, ka būtu, kas to uzņem darīt par saviem līdzekļiem, būdams pedagogs, šis cilvēks pats šeit strādātu. Tomēr neesot atbalsta no pagasta varas...

— Katra mazas skolas atjaunošana būtu laba lieta, taču uzreiz varu pateikt, ka tam nav jānāk no augšas, no skolu valdes, vai no kurienes, kā varbūt kāds iedomājas. Šim atjaunošanas ceļam jābūt otrādam. Ja ir ģimenes kādā apdzīvotā vietā, kuru bērniem līdz skolai tālu, ja viņi atrod iespēju kādā namā iekārtot skolu, ja prasa palīdzību un atbalstu pagastam un to arī saņem, vārdu sakot, ja ir telpas un ir kam tajās mācīties, pedagogus atrast, šodien, domāju nav problēma. Tad skolu valde griezīsies Izglītības ministrijā, un domāju, ka saņemsim apsvēkumu un skolotājs tiks ievests algu sarakstos. Tā ka zemniekiem varbūt patiešām cīnīties nevis ar ceļiem un transportu, bet meklēt skolu, kas pie mājām tuvāka.

Labi ir tajās vietās, kur bērnu dārzi pārtapa par skolām, kā, piemēram, Vārkavā. Arī Rušonā. Sākās ar pirmajām klasēm, bet šogad Rušonas pamatskolā ir jau sestā klase. Tā ies līdz 9. klasei. Tātad pēc trim gadiem Rušonā jau būs ista pamatskola.

Skolu valde apdomā arī tādu variantu, ka jau ar 1. septembri Rušonas pamatskolā varētu atvērt visas deviņas klases, kaut arī tas saistās ar lielām grūtībām, galvenokārt, telpu trūkumu.

Esam vērsušies arī pie Jēkabpils autobusu parka šoferiem ar lūgumu būt cilvēcīgiem, neatstāt neuzņemtus bērnus, neizsēdināt no autobusa, ja arī gādās kāds bez biļetes. Varbūt patiešām viņam (todien nav naidīgas, varbūt biļete pazudusi). Bērns paliek bērns. Un tiem, kas brauc ar mašīnām, nevajadzētu aizbraukt garām skolēniem, kurus redz uz ceļa.

— ...tajā pašā laikā ik mēne rītos, laizdama ceļā savu bērnu, piekodina viņam nekādā gadījumā nesēsties svešās automašīnās...

— Jā, diemžēl tas laiks ir tāds... Atgādināšu arī to, ka katrai skolai ir savs rēķins un bagātas firmas, uzņēmēji, zemnieki tiek lūgti neaizmirst palīdzēt skolai.

— Būs centralizēti skolas autobusi, būs internāti, iespējams, ka būs daudzas jaunas maziņas sākumskolas, Rušonā būs sava deviņgadīgā skola... Bet no tā visa Rušonas bērniem, kam uz skolu jādodas šodien un rīt, vieglāk nekā šajā laikā, ka Latgales jauniešu daļai apzināti tiek nolēmts jau kādreiz piedzīvotais liktenis pasaules gājēju lomās.

Ar Andreju Zagorski sarunājās Līvija Rancāne

Pārbaudītāji atbrauca un aizbrauca... Bet zemniekam jāstrādā!

Divas dienas rajona pagastos un paju sabiedrībās, uzņēmumos strādāja republikas Lauksaimniecības ministrijas pārbaudes grupa, kuru vadīja Lauksaimniecības ministrijas Agrārās reformas pārvaldes priekšnieks Voldemārs Atkašūns. Pārbaudītāji apmeklēja paju sabiedrības «Dzintars», «Pelēči», «Preiļupe», «Rušona», «Gailiši», «Druva I», «Vārpa», «Rainis», «Aglona», runāja ar šo pagastu valžu priekšsēdētājiem un uzklaušīja viņu viedokli par lauku privatizācijas veiksmēm un neveiksmēm, kā arī iepazīnās ar Preiļu siera rūpnīcas, «Lauktechnikas», starpsaimniecību celtniecības organizācijas un Preiļu lina fabrikas ikdienu. Pēc tam ministrijas pārstāvji tikās ar rajona lauksaimniecības pārvaldes galvenajiem speciālistiem un deva novērtējumu redzētajam. Lūk, dažas atziņas, kuras izteica teorētiski no Rīgas.

Paju sabiedrība «Preiļupe»

Cilvēki visumā ir apmierināti, ka paju sabiedrība likvidējas, jo privatizācijas gaitā vismaz kādu lopiņu (tie, kuri vēl nebija paspējuši pārdot savu paju) dabūja. Neapmierināti tie, kuri pajas paspējuši pārdot.

Privatizācijā klaju pārkāpumu nav, taču pēc tam, kad likvidēta kolektīvā paju sabiedrība, nav arī ražošanas. «Preiļupes» likvidēšanas process ir oriģināls un republikā vēl nebūjis gadījums. Kaut vai tāpēc, ka pašlaik paju sabiedrībai kontā ir 10 miljoni rubļu, ir neprivatizēti, nepārdoti, bet saglabāti objekti un kopmanta. Tāpat tiem nēdaudzajiem paju īpašniekiem, kuri pie privatizācijas netika un kuriem ir pajas, to vērtība, iespējams, būs liela.

Juridiski «Preiļupē» viss esot no-

Paju sabiedrība «Dzintars»

Te ir skandalozā cilvēki un vis-skandalozākā paju sabiedrība visā Latvijā. Visi lamājas, viens otru neklausās, tāpēc nonākt pie kaut kāda kopsaucēja grūti.

Ir izveidojusies neliela cilvēku grupa, kura, uzpērkot pajas, vēlas privatizēt nesamērīgi daudz tehnikas, kas viņu apsaimniekojama-

SIA «Stabulnieki», paju sabiedrība «Druva I», «Gailiši», «Rušona»

Gandrīz visās minētajās sabiedrībās situācija ar lopkopību ir vairāk nekā kritiska. Katastrofāli trūkst lopbarības. Mazliet sārtīgāk lopus baro SIA «Stabulnieki». Taču, ja šī sabiedrība būtu likumīgi nošķirusi savu mantisko daļu, arī te nekā labāks nebūtu.

Ja lopiem dienā izbaro 1-2 kilogramus siena, 1 kilogramu salmu, 10-15 kilogramus skābarības, tad varbūt lopiņi līdz pavasa-

Paju sabiedrība «Pelēči»

Palikusi tikai trešā daļa no sējplatībām un puse lopu. Izveidotas 80 zemnieku saimniecības. Privatizācijas process Pelēčos norit neolģiskā secībā, jo neveidojas paju

strādāts likumīgi, taču turpmāk prognozējamas lielas nesaskaņas starp sīkīpašniekiem, jo šajā paju sabiedrībā labākā manta sadalīta tā, ka no katriem desmit paju biedriem trim netika nekā.

Secinājums: nedrīkst atkārtot «Preiļupes» variantu, kad pajas veikli tiek uzpirktas un vesela tehnoloģiskā vienība nonāk vienas personas rokās. Vaina tā, ka šī tehnoloģiskā vienība netika sadalīta pa objektiem un apsaimniekojamās zemes platībām. Vēl viena kļūda — vienkāršie lauku cilvēki, kuri pēkšņi kļuva par paju īpašniekiem, netika informēti par sekām, kas radīsies, pārdodot pajas. Dažkārt viņi veikli tika pat dezinformēti. Un tāpēc daži cilvēki ir apmūļoti. Te vainojama arī pagasta vienaldzīgā attieksme.

jām platībām nav nepieciešama. Tiesa, «Dzintarā» visi gaida tiesas lēmumu, bet jaunais zemnieku federācijas priekšsēdētājs tomēr mēģina rast kopsaucēju ar paju sabiedrību.

Maz ticams, ka tiesas lēmums ieviesīs šajā pusē saskaņu, ja to nevēlēsies paši cilvēki.

rim izdzīvos, taču kāds no tā visa būs iznākums, grūti prognozēt...

Rušonas pagastā uzskata, ka paju sabiedrību materiāli tehniskajai bāzei — traktoriem, darbnīcām — vajadzētu kļūt par pamatu servisservīcijai izveidošanai. Savu varēšanu vai nevarēšanu veikt pavasarā lauku darbus paju sabiedrības motivē ar vienu: ja centralizēti sagādās degvielu, ja valdība pabalstīs, tad apsesies.

biedru grupas, kas vēlētos privatizēt atsevišķus objektus. Ja paju sabiedrībā sāksies juku laiki, tad var prognozēt šādu iznākumu — kopmanta lielāko daļu privatizēs

tikai daži, bet vairums cilvēku paliks tukšā.

Uzkrītoši, ka nav informācijas par privatizācijas norisēm. Pelēču

Paju sabiedrība «Rainis»

Privatizācija noliek likumā noteiktajā kārtībā. Protams, cilvēki strīdas, diskutē, taču lielas domstarpības nerodas.

«Rainī» īpatnība ir tā, ka, veidojot paju sabiedrību, tehnika netika

pagasta valdei vajadzētu būt lielākai skaidrībai par privatizācijas gaitu un likumu ievērošanu paju sabiedrībā.

piesaistīta atsevišķiem objektiem, tāpēc iespējams arī tāds variants, ka privatizācijas gaitā tā var nonākt pie cilvēkiem, kam nav ko apstrādāt.

«Process virzās, varētu būt mazāk kļūmju, mazāk sūdzību, vairāk informētības...»

Tā kopumā pārbaudes rezultātus novērtēja Voldemārs Atkašūns. Viņš un pārējie speciālisti izteica savas domas gan par paju sabiedrībām, gan servisservīcijām un siera rūpnīcu, gan rajona lauksaimniecības pārvaldes, zemnieku konsultācijas centra vietu un lomu lauku atjaunošanā.

Pārbaudes grupa atzinīgi novērtēja «Lauktechnikas» sadalīšanos atsevišķās sabiedrībās ar ierobežotu atbildību un izteicās, ka, pavērojot starpsaimniecību celtniecības organizācijas ikdienu, šobrīd salaukumam neesot pamata. Jo celtniekiem pats Dieviņš palīdzējis rast darbu Aglonas bazilikas rekonstrukcijā...

Tomēr, vērtējot likumu ievērošanu privatizācijas gaitā paju sabiedrībās, izskanēja arī vairākas pretenzijas. Pārbaudes grupa ierosināja rajona lauksaimniecības pārvaldei aktīvāk iesaistīties privatizācijas procesā.

Apmeklējot paju sabiedrības, Rīgā lasot iedzīvotāju vēstules, iekoties ar lauciniekiem, palicis iespaids, ka tikai neinformētības dēļ cilvēki pazaudējuši pajas, pārdodot tās par nominālo vērtību.

Tiesa, cilvēki sūdzoties arī par to, kā un kam tiek nošķirta vai nenošķirta manta. Viena vēstule tika atgādāta uz Preiļiem. Cik nu tā ir objektīva, acīmredzot, vēlreiz savu viedokli izteiks rajona lauksaimniecības pārvaldes speciālisti. Taču Vanagu puses ļaudis raksta, ka, sastādot mantas inventarizācijas sarakstu, atsevišķi objekti un tehnika šajā sarakstā apzināti nav iekļauti...

Rīgas kungi gan bilda, ka daļa vainas par cilvēku neinformētību jāuzņemoties Lauksaimniecības ministrijai, taču sev ātri vien atrada attaisnojumu —, raugi, republikas prese un televīzija esot tik korumpētas, ka tur netiekot iekšā... Arī likumdošana brīžiem esot pretrunīga.

Kooperatīvo servisservīzāciju dibināšanu ministrijas viri uzskata kā vajadzīgu pārejas posmu, lai saglabātu bijušo kolhozu tehniku un saimniecisko potenciālu, ko zemnieki varētu izmantot savām vajadzībām.

Sarunas gaitā daudz tika runāts par faktisko lauksaimniecības ražošanas stāvokli pašlaik un turpmāk. Ministrijas ļaudis gaidīja konkrētu atbildi: vai ražošana nesamazināsies? Un lika pie sirds, ka tas nedrīkstētu notikt. Mūsu speciālisti prasīja atbildi uz citu jautājumu: «Vai būs valdības pasūtījums graudiem, gaļai? Cik maksās? Vai zemniekam būs izdevīgi ražot pārtikas produktu izejvielas?» Rīdzinieki zināja vien teikt, ka pārstrādes uzņēmumiem par nodoto produkciju līdz 1. decembrim vajadzētu norēķināties līdz Jaungadam. Taču vajadzēja vēl nezināt, ka zemnieks naudu saņēma...

Voldemārs Atkašūns ļoti pozitīvi novērtēja privatizāciju paju sabiedrībā «Aglona». Viņaprāt, «Aglona» par paraugu varētu tikt ne tikai pārējās rajona sabiedrības, bet arī citviet republikā. Protams, arī te neizticis bez kļūmēm, jo cilvēki pārsteidzīgi pārdevuši pajas «Rīgas manufaktūrai», bet piļu fermā netikusi nošķirta valsts kapitāla daļa.

Uzturoties mūsu rajonā nepilnas divas dienas, ministrijas ļaudis, protams, centās izdarīt secinājumus gan par privatizācijas plusiem, gan mīnusiem. Diemžēl augstās amatpersonas pagaidām nevarēja dot atbildi ne par Preiļu lina fabrikas likteni, ne linaudzēšanu turpmāk. Tomēr, kā sacīja grupas vadītājs, esot gūts priekšstats, kas tad īsti ar lauksaimniecību noticis un var notikt turpmāk, ja netiks uzlabota likumdošana, ja lauki un laucinieki nesaņems valdības atbalstu.

Aina Iljina

TIEM, KAS BEZ DARBA

Latvijā reģistrēti 33777

bezdarbnieki —

t. i., 2,5 procenti no darbaspējīgajiem iedzīvotājiem.

No tiem 3892 cilvēki ir ilgstoši bezdarbnieki — darbu nevar atrast vairāk par sešiem mēnešiem. Laukus bezdarbs skar sāpīgāk.

Preiļu rajonā no darbaspējīgajiem iedzīvotājiem 7 procenti ir bezdarbnieki, Krāslavas rajonā — 5,5, Ludzas rajonā — 4,3. Pilsētā visvairāk bezdarbnieku šobrīd ir Rēzeknē — 3,5 procenti un Daugavpilī — 2,6 procenti. Ar Nodarbinātības valsts dienesta direktora Sergeja Blaževiča un ekonomikas nodaļas vadītājas Ilgas Upenieces palīdzību atgādināsim dažas lietas, kuras jāzina cilvēkam, kam draud bezdarbs.

Pirmkārt, uz bezdarbnieka pabalstu, kas šobrīd ir 3350 rubļu mēnesī (bez pabalstiem par apgādībā esošiem bērniem) var pretendēt cilvēks, kas bez darba palicis uzņēmuma likvidēšanas vai darbinieku skaita samazināšanas dēļ.

Ja cilvēks no darba atlaists darbinieku skaita samazināšanas dēļ, tad jāzina, ka viņš bezdarbnieka pabalstu 6 mēnešu laikā var saņemt iepriekšējā darba vietā. Tomēr daudzi sūdzas, ka nav saņēmuši pabalstus pat vairākus mēnešus un uzņēmuma vadība daudzviet pret saņemšanu bijušajiem darbiniekiem izturas kā pret svešiniekiem. Uzņēmumi attaisnojas, ka tiem neesot naudas, lai vēl maksātu pabalstu bezdarbniekiem, taču nezina, ka tiem ir tiesības izmaksāt pabalstus uz maksājumu rēķina valsts sociālās apdrošināšanas budžetā. Personām, kuras strādājušas likvidētos uzņēmumos vai kas darbu meklē pēc skolas beigšanas un iznākšanas no cietuma, pabalstus izmaksā krājkasēs. Bet ko darīt lauciniekiem? Upenieces kundze iesaka nepaļauties izmisumam un, ja paju sabiedrība izjukusi, reģistrēties nodaļā. Turklāt laucinieku ērtībām rajonos papildus tiks atvērti vēl 25 bezdarbnieku reģistrācijas punkti. Tas izdarāms šādi. Iespējami ātri pēc atbrīvošanas no darba un vienreizējā pabalsta trīs mēnešu vidējās mēnešalgas saņemšanas jānododas reģistrēties uz nodarbinātības nodaļu — pēc dzīves vietas. Tur nodaļas darbiniekiem 2 nedēļu laikā jācenšas atrast piemērotu darbu. Ja tas neizdodas, tad lēmums par bezdarbnieka statusa piešķiršanu jāpieņem 2 nedēļu laikā no pirmās reģistrācijas dienas, bet bezdarbnieka pabalstu sāk aprēķināt, sākot ar 14. dienu no pirmās reģistrācijas dienas.

Lauciniekiem būtu ļoti vēlams vismaz divreiz mēnesī apmeklēt nodarbinātības nodaļu, jo, par spīti šaurajai rociņai, šis dienests palīdz cilvēkiem pārkvalificēties. Tā, piemēram, līdz šim divas laucinieku grupas pusotru mēnesi apmeklējušas bezmaksas apmācības mazajā biznesā. Šādas apmācības ik pēc laika tiks atkārtotas. Apmaksa par izmīnāšanu arī netiek prasīta. Katrā nodaļā ir iegūstama informācija par šiem kursiem, tādēļ tomēr aizbraukt ir vērts. Katram bezdarbniekam, kuram pastāvīga darba iegūšanai nepieciešamas valsts valodas vai svešvalodas zināšanas un kuram šādā gadījumā darbs ir garantēts, ir tiesības uz bezmaksas valodas apmācības kursiem vienu reizi desmit gados. Arī valodu mācīšana notiek par bezdarbnieku pārkvalificēšanai domātajiem līdzekļiem.

«Lauku Avīze»

Jaunums

Latvijā, bet īpaši Latgalē, kopš seniem laikiem audzē šķiedras linus. Tie bija kultūra, kas kolektīvizācijas sākumā un arī vēlākos gados deva gandrīz vai vienīgos ienākumus, palīdzēja attīstīt saimniecību. Bet pagājušajā gada visās Latvijas lina fabrikas tika slēgtas, jo lina audzēšana kļuvusi nerenabla, to sējplatības katastrofāli samazinājās. Visi parastādes uzņēmumi bija uz bankrota robežas — pēc mūsu tehnoloģijas iegūtajai šķiedrai nav noieta. Protams, zemnieki turpinās lopkopību, jo sēklas noder saimniecībās, no tām iegūst arī lielisku eļļu pārtikas vajadzībām, bet šķiedru, ja vien būs iespējams, vajadzēs sagatavot individuāli, tas ir — kā senāk, un realizēt jau gatavā veidā.

Tiek piedāvāts arī pavisam negaidīts variants. Mūsu tautietis ārzemēs, RFC (*Riga Financial Corporation*) prezidents V. Dzenis aicina lauku ļaudis slēgt sadarbības līgumus eļļas lina audzēšanai.

Audzēsīm eļļas linus

RFC nav valdības uzturēts vai atbalstīts uzņēmums, tā ir privāta sabiedrība, kura maksā 33 procentus lielu nodokli no savas peļņas. Jāpiezīmē, ka cenu līmenis lauksaimniecības produkcijai pasaules tirgū ir ciklisks un ļoti jūtīgs, jo to ietekmē gan iekšpolitiskie pavērsieni, gan dabas niķīgie apstākļi.

Eļļas lina audzēšanai par labu runā stabilās cenas pasaules tirgū — 250-270 dolāri par tonnu sēklu. Sliebrīņus izmanto celulozes ieguvei, un tiek domāts par attiecīgu fabriku celtniecību Latvijā. Mūsu apstākļos šī kultūra ienes dažādu un ir papildinājums lopbarībai kā vietējs proteīna avots, nerunājot jau par augstvērtīgo eļļu rūpniecībā.

Audzēšanas tehnoloģija būtiski neatšķiras no tās, pie kuras esam jau pieraduši, tikai novāc ne ar īpašām plūksšanas mašīnām, bet plauj ar labības kombainiem. Sēklu pirmāstrādi varēs veikt Preiļu

linsēklu stacijā.

Eļļas lina audzēšana nav piepriedu pasākums. Ar izdevīgumu jāreķinās katram pašam. Varu tikai pastāstīt, kā ar to nodarbojas RFC. Šī Rīgas Finansiālā savienība sagādā sēklu 1000 hektāriem, reķinot pa 50 kilogramiem uz katru, aptuvenā cena ir 50000 ASV dolāri. Tie, kuri būtu ar mieru audzēt, sēklu saņem avansā un pēc ražas novākšanas tā būs jānodod noteiktajos centros.

Paskaidrošu ar kopainas piemēru no Roterdamas. Pieņemsim, ka pirmajā gadā no hektāra iegūti 1000 kg sēklu (normālā ražība ir 20 tonnas no hektāra). Par katru kilogramu maksā 25 centus, par šo daudzumu iznāk 250 dolāri, pareizinot ar 170 rubļiem pēc mūsu kursa — 42500 LVR.

Atskaitīsim atvilkumus. 50 dolāri (850 LVR) par 50 kilogramiem izlietotās sēklas. Par sēklu kaltēšanu, šķirošanu un uzglabāšanu jāsamaksā 10 procenti no

ražas, kas ir 25 dolāri — 4250 LVR, plus vēl administrācijas un pārējie izdevumi apmēram 5 LVR par kilogramu. Kopā sanāk 12750 LVR, tāpat pāri paliek 24750 LVR ienākuma.

Te nav ierēķinātas izmaksas par augsnas apstrādi, mēslošanu un citu, kas atkarīgs no vietējiem apstākļiem. Vēl jāpiebilst, ka dolāra kurss ir svārstīgs, un līdz ar to cenas būs tam atbilstošas. Tātad, jāvēro, kādas vispār būs cenas graudiem, kartupeļiem, piesardzīgi jāizturas pret saceltajām pagājušajā gadā.

Un noslēgumā daži vārdi tiem, kuri grib audzēt šos eļļas linus — līdz 15. februārim jāpiesakās rajona agronomiskajā dienestā.

Kuri piemirsuši, atgādinu tālruna numurus: 22269 vai 22391.

Jānis Kivlenieks
rajona galvenais agronomis

Lasītāju vēstules un komentāri

Cienīt valsts karogu!

Tā redakcijai adresētajā vēstulē raksta līvānietis A.Jansona kungs un nosauc faktus, kad svētku dienās mūsu valsts karogs, kurš tik ilgu laiku bijis aizliegts un atkal godā celts, ne visur laikus tiek izkārtis, tam nav labi apstrādāta kāta vai arī vispār izskats neatbilst prasībām. Savas valsts karogs tomēr jācieta.

Par apkures taloniem

Vēstulē no Stabulnieku pagasta, kas parakstīta ar burtiem Z.P., piebilstot, ka tā domā vēl desmit pensionāri, izteiktas bažas, ka taloni gan būs, bet nebūs malkas pašas, jo visi meži jau esot izdalīti, bet kuram tie būs privātpašumā, par taloniem malku jau nepārdoš. Citi meži izcirsti «labākajos laikos». Dažam Rīgas kungam, kurš pagastā nemaz nedzīvo, esot iedalītas lielas platības. Laikam jau lauciniekiem būs jākurina krāsnis ar kūdras briķetēm un akmeņoglēm.

Kā tad īsti būs šajā pagastā, pajautājām tā priekšsēdētājam Monikai Litauniecei. Viņa paskaidroja, ka nekādu problēmu malkas sagādei nav. Pagastam pēc visām pārdalīšanām (vēl neviens nav saņēmis mežu privātpašumā, bet uz to var cerēt tikai likumā paredzētajā kārtībā) vēl vismaz puse meža paliks. Turklāt malkas tiesu tagad katram labprāt ierada valsts mežu fondā, sevišķi pēc vēstulēs postījumiem, trešdienās un ceturtdienās gribētāju gaida mežsargi pagasta namā. Pēc transporta var griezties abās paju sabiedrībās.

Vēl M.Litauniece pastāstīja, ka nule aizvadītā gada beigās no pagasta budžeta līdzekļiem septiņdesmi astoņiem gados vecajiem un nespējīgajiem iedzīvotājiem kurināmā sagādei izmaksāta nauda.

Kas attiecas uz taloniem par kurināmo, tad tie vēl tikai ceļā pie mums un nez vai laukos vispār vajadzīgi: kas tad ies kēpaties, varbūt mežniecības? Ja jau tāds jaunums izgudrots, tad lai valsts arī parūpējas, kā to īstenot.

Pazudusi paja

M.Armanova no Preiļu pagasta raksta:

«Man 72 gadi, esmu bez apgādnieka, kopsaimniecībā nostrādāju

27 gadus, bet tagad esmu slima, staigāt nespēju, lopus neturu un pārtieku tikai no pensijas. Ir vēl labi cilvēki, kas atved maizi un pārējos produktus. Kopā ar vīru bijām nopelnījuši 5620 rubļus lielu paju. Pie manis bija paju sabiedrības iecirkņa priekšnieks J.Znotiņš un citi, skaidroja, bet no tā neko neesmu saņēmusi, ko ar to paju darīs. It kā piedalītos tehnikas izsolē, it kā vēl kaut kur. Citi savukārt par savām pajām pirkuši graudus un lopus — es nekā nezinu. Būtu man vismaz 100 kilogramu rudzu, ko samalt un izcept maizīti. Tad nu cita nekā nezina, kur griezās «Novadnieka» redakcijā ar vēstuli, varbūt varat noskaidrot, kas noticis ar manu paju?»

Vispirms piezvanīju uz pagasta valdi. Tās priekšsēdētāja N.Ivbu informēja, ka šai slimajai sievietei šo to palīdzot tie, kuri izmanto viņai piešķirto piemājas zemi, un viņa, tāpat kā visi citi, kuri nonākuši līdzīgā situācijā, saņēmusi humānās palīdzības sūtījumu. Taču par pajas likteni ieteica painteresēties bijušajā paju sabiedrībā «Preiļupe», kurā vēl darbojas dažādi kantora ļaudis, pie Silvijas Krievānes.

Pēc ilgākiem mēģinājumiem izdevās sazināties. S.Krievāne pastāstīja, ka savā laikā bijušais iecirkņa priekšnieks Jānis Znotiņš patiešām gribējis izveidot sabiedrību ar ierobežotu atbildību — SIA, kā to dara citi, savācis pilnvaras, kurās paju īpašnieki viņu pilnvarojusi 15. septembrī piedalīties izsolē, tajā skaitā arī Monika Armanova. Par topošās sabiedrības priekšsēdētāju kādā sapulcē izvirzīts bijušais paju sabiedrības dispečers Aleksandrs Terentjevs, viņam ar dokumentiem J.Znotiņš tad arī nodevis atlikušās pajas un citu. Pēc kāda laika šī sabiedrība izirusi, tā arī neizveidota līdz galam, radušās vairākas sīkākas zemnieku kopdarbības grupas.

Kas noticis ar M.Armanovas paju šajā juku laikā bijušajā lielajā paju sabiedrībā? A.Terentjevs jau sen ir prom no tās, nodarbojas ar biznesu Preiļos. Kurā no grupām tagad ir šī paja un par ko pārvērtusies, redakcijai nenoskaidrot. Atliek vienīgi cerēt, ka, izlasījuši

šīs piezīmes, kāds no kaimiņiem varbūt atsauksies un palīdzēs M.Armanovai.

Es jau rakstīju par spekulatīvām izdarībām ar veco cilvēku pajām — te ir vēl viens piemērs. No oficiāliem avotiem kļuvis zināms, ka paju sabiedrības «Preiļupe» kontā bankā ir krietna naudas summa, tā esot no nedaudzajām rajona, kam šajos grūtajos laikos ir brīvi līdzekļi. Un ja būs palikuši daži, kuri savas pajas nav pabeigušies izņemt, uzdāvināt vai kā citādi likvidēt, pēc galīgās pārdalīšanas varēs saņemt krietnas dividendes.

A.Rancāns

Pabalsts būs izmaksāts

«Pirms Jaunā gada sarunā ar sociālās aprūpes daļas darbiniekiem kļuva zināms, ka paredzēts katram nestrādājošam pensionāram materiālais pabalsts — 500 rubļi.

Laipnā aprūpes daļas darbiniece vēl paskaidroja, ka līdz Jaunajam gadam neiespējams sastādīt sarakstus, bet naudiņu mēs saņemšot pēc Jaunā gada. Jaunais gads sen pagājis, bet naudas nav.

Tagad aprūpes daļa skaidro, ka nauda ieskaitīta pilsētas valdei un ka pēdējā izmaksās paredzēto pabalstu nestrādājošiem pensionāriem.

Griežoties pilsētas valdē, saņēmām atbildi: «Mēs neko nezinaam, kas solīja, tas arī lai maksā.»

Mums ļoti gribas zināt, kas tad īsti noticis ar to naudiņu.»

Tas ir raksts no vairāku Preiļu pensionāru vēstules redakcijai.

Sociālās aprūpes daļas vadītāja J.Fadejeva paskaidroja redakcijai, ka vienreizējs pabalsts 280-290 rubļu apmērā (tik daudz sanāk, sadalot kopējo summu uz nestrādājošo pensionāru skaitu ar minimālo pensiju) būs izmaksāts. Nauda pārskaitīta pilsētas valdei, jo aprūpes daļai nav tādu štatū, kas varētu nodarboties ar izmaksām.

Preiļu pilsētas valdes priekšsēdētājs J.Brics savukārt paskaidroja, ka sarunāts ar pastu, un pabalstu izmaksās kopā ar pensiju nākamajā mēnesī. Un vēlreiz atgādināja, ka pabalsts pienākas tikai nestrādājošiem pensionāriem ar minimālo pensiju.

L.Zīle

Zemessardze izvērsas

• No sarunas ar 35. bataljona komandieri Boļeslavu Kivlenieku un štāba priekšnieku Aleksandru Caicu

— Nesen viens mūsu rajona centra «biznesmenis», kuram uz kādu Latvijas pilsētu bija jāved liela naudas summa, lūdza ceļā pavadīt zemessargus. Vai šādam pakalpojumam ir gadījuma raksturs?

— Nē, zemessargi pavada katru, kurš to vēlas. Turklāt slēdzam līgumus par privātteikalu vai citu objektu apsargāšanu, cenas pēc vienošanās. Var slēgt arī ar pašiem zemessargiem konkrēti, tad būs vēl izdevīgāk pasūtītājam, tikai jā-saskaņo ar štābu. Līvānu rotas zemessargi šādā veidā apsargā trīs lielākus un daudzus mazākus objektus. Bezdarba rēģis skar arī zemessargus, un šī ir iespēja nopelnīt. Ja pastāv līgums, tad apsargātāji pilnīgi atbild par objekta drošību.

— Zemessargi dara daudz: iestājas par iedzīvotāju drošību, apkaro huligānismu. Par ievēribas cienīgākajiem notikumiem mēs rakstām arī avīzē.

— Paldies, taču, ja esam skāruši šo tematu, gribētu pateikt, ka mums štābā jāreģistrē katrs notikums, kur piedalījušies ne tikai pilsētu, bet arī lauku zemessargi, bet viņi, laikam, uzskata, ka tas ir pats par sevi viņu uzdevums, un neziņo. Tā daudz kas no darba paliek «ārpus kadra». Līdz šim aizvadīto laiku varam uzskatīt par tapšanas gadiem, taču tagad mums jau jāsāk nostiprināties. Zemessardze gūst aizvien lielāku piekrišanu, tagad jau regulāri mūsu štāba zālē vīri pulcējas uz svinīgo zvērestu. Gandrīz visi, izņemot nesen uzņemtos, apgādāti ar tērpiem un apaviem, daudzi saņēmuši vai paši iegādājušies ieročus — tas viss uzliek aizvien lielāku atbildību. Uzskats plašas akcijas par disciplīnas pastiprināšanu rotās un vados.

— Piemēram?

— Pirmkārt, katrā rotā jāizvēl savā disciplīnas komisija, kura izskatīs gan pārkāpumus, gan arī spriedīs par labāko pamudināšanu. Turklāt tagad, lai tiktu uzņemts, vajadzīgi jau triju zemessargu galvojumi, kuri paši ir disciplinētības paraugs. Agrāk bija vienkāršāk. Rotās šobrīd notiek kopīgās sapulces, kurās zemessargi iepazīstas ar jaunajām mācību programmām, kārtējiem uzdevu-

miem un mobilizācijas plāniem.

— Zināms, ka zemessardze ir mūsu valsts rezerves armija, bet ko konkrēti nozīmē šie plāni?

— Visās rotās personālsastāvs sadalīts vados un grupās, katram ir savs komandieris, snaiperis, strēlnieks, sakarnieks un citi, lai trauksmes gadījumā ikviens bez kavēšanās varētu atrast savu vietu un zināt uzdevumus. Tas dod iespēju ātri sapulcēties un organizēti doties uz mērķi. Latgales novada 3. brigādes (tajā ietilpst mūsu bataljons) izstrādātā mācību programmā ir gan pastāvīgas gatavības slīpēšana, gan darbs ar komandējošo sastāvu, gan katra zemessarga individuālo spēju vairošana. Jāmācās mums visiem, jo kādreiz esam apguvuši padomju armijas organizatorisko uzbūvi, kaujas taktiku un ieroču šķiras, bet tagad jāpāriet uz progresīvākām metodēm, kuras pastāv britu armijā.

— Kādas tās ir? Jūs un vēl daži štāba virsnieki bijāt Cēsu mācību poligonā, kur nodarbojās vadīja britu armijas speciālisti.

— Jā, tagad tie, kuri tur mācījās, savas zināšanas nodod rotu komandieriem, tie savukārt novadīs līdz vadu un grupu komandieriem, kuri savukārt iepazīstinās kaujiniekus. Viena no būtiskākajām atšķirībām ir tā, ka uzdevumus pilnībā jāzina ne tikai augstākā ešelona komandieriem, bet ikvienam ierindniekam, lai vajadzības gadījumā varētu aizvietot kā vienu otru, tā arī komandieri. Sevišķa vērība tiek veltīta sakariem un mobilitātei. Pašlaik mūsu zemessardzes rīcībā ir diezgan daudz radiotelefonu. Gribētos, lai pagastos zina rotu un vadu komandierus. Nepieciešamības gadījumos ikviens iedzīvotājs var nākt pie viņiem un izmantot šos sakarus, teiksim, ugunsdzēsēju izsaukšanai un tamlīdzīgi. No savas puses mēs vēlamies, lai arī iedzīvotāji palīdz zemessargiem viņu uzdevumu veikšanā.

Mums nopietnāk jāvērtē savs stāvoklis sabiedrībā, jāpūlējās par savas stājas uzlabošanu. Bija pieļautas kļūdas, tagad tās stingri jālabo.

Pierakstīja
A.Rancāns

Viedoklis

Joprojām totalitāra valsts?

Ienaidnieki viņu sauca par latviešu tautas nodevēju, partijas biedri — par internacionālistu un sirdsapziņas cilvēku. Tas bija viņš, kas aizliedza autosatiksmi Vecrīgā, viņš gribēja Rīgā celt metro. Pēc viņa iniciatīvas iegādājās kuģi—viesnīcu, lai kaut cik atrisinātu viesnīcu problēmu Rīgā. Viņš uzlika savu veto partijas un padomju nomenklatūras sarakstam, kura gribēja uzlabot savus dzīvokļus apstākļus komfortablā mājā bijušajā Gorkija ielā.

Viņš atklāti iestājās pret Gorbačova runāšanas politiku, par ko pēc notikumiem Forosā Gorbačovs viņu nostādīja vienā rindā ar Sadamu Huseinu un Kadafi. Viņš brīdināja, ka atdalīšanās no PSRS un konfederācija ar PSRS (bet tagad ar tās mantinieci Krieviju) Latvijai draud ar nabadzību.

Bet kas viņā toreiz klausījās? Partijas biedri un daļa iedzīvotāju — nelatvieši. Pārējie teica, ka viņš ir Jūdass. Pilsoņi un nepilsoņi pēc atdalīšanās no PSRS gaidīja ekonomisko brīnumu, ka Rietumi pēc Izraēlas, Japānas, Dienvidkorejas parauga rautin rausies pie mums, lai aplaimotu atbrīvojušos latviešu tautu.

Bet žēlsirdības ēra vēl nav sākusies. Bagātie latvieši no rietumzēmē nesteidzas uz tēvzemi, bet Rietumi, atšķirībā no Padomju Savienības, dāvanas par velti nedod. Latīņamerikā sen jau ir kapitā-

lisms, brīvā tirdzniecība, tirgus, bet ekonomiskā uzplaukuma kā nav tā nav. Visu pārvalda vietējā mafija.

Vietējā avīzē daudz rakstīju par tiem, kas «negulēja sociālisma laikmetā». Nu un kas? Vai jaunā vara Latvijā panāca, ka krāpnieki sodīti un sēž cietumā? Kas to deva! Mafija ir Vidusāzijā, runā, ka esot pat Kremli, bet Latvijā tādas nav?

Šie cilvēki ar sazagto kapitālu, izmantojot vecos sakarus, teicami iekļāvās tirgus ekonomikā, pat saņiedza pasaules līmeni, jau «tirgojas» ar Rietumiem. Pēdējais skandāls ar narkotisko vielu ražošanu valsts uzņēmumā «Latvbiofarm» parādīja, ka atbildību atkal nes trešā persona.

Pēc paraduma visās nebūšanās var vainot slepenus ienaidniekus, pārkrāsojušos komunistus. Tā ir visvieglāk, un to mēs protam. Taču ja vēriņgāk ieskatīsimies apkārt notiekošajā, tad redzēsim, ka joprojām dzīvojam tādā pašā totalitārā valstī, kā līdz šim — lai kā mēs to sauktu: par sociālistisku, padomju, kapitālistisku vai brīvu un neatkarīgu. Valstī, kur tiek apspiestas cilvēka pamattiesības. Un nekāda jauna Saeima neko neatrisinās, kamēr nebūs konkurences, vienlīdzīgu apstākļu cīņā par tautas prātiem (bez apmυļķošanas pa televīziju), kamēr atkal nebūs politiskas opozīcijas.

Tikai totalitārs režīms var ar vienkāršu balsošanu atņemt pilsoņu tiesības liela daļai cilvēku, kas nepieder pie pamatnācijas, nostādīt tos ārpus likuma, piespiest izbraukt no republikas, novest visu tautu līdz nabadzībai.

Totalitārisma mašīna nav salauzta, tikai no sarkanās tā kļuvusi par sarkanbaltsarkano. Bez politiskās opozīcijas — Latvijas kompartijas, bez frakcijas «Līdztiesība» parlamentā vairs nav kas kritizē uzvarētājus, nav kas aizstāv vienkāršu cilvēku no tirgus cenu neprāta. Parlamentā palikuši tikai tie, kas balso par republikas valdības politiku.

Lūk, tāpēc es pieprasu brīvību politiskajam ieslodzītajam Alfrēdam Rubikam.

A.Grigorjevs (Līvānos)

REDAKCIJAS PIEBILDE

Šīs vēstules publikācija nebūt nenozīmē, ka redakcija piekrit tajā paustajam viedoklim. Ievērojot demokrātijas principus, «Novadnieks» uzskata, ka katram lasītājam ir tiesības izteikt savas domas — arī apstrīdamas un pat nepieņemamas. Bez tam mēs gribam pievērst uzmanību tendencei, kura sāk arvien vairāk izpausties, proti — jau itin bieži var dzirdēt, ka komunistu valdīšanas laikā bija labāk. Tā runā arī daļa latviešu, kas ar sajūsmu uzņēma atmodas sākumu un neatkarīgas valsts pasludināšanu. Kāpēc notiek tāda uzskatu maiņa? Padomāsim par to!

Sporta klubs «CERĪBA»

Futbols

Preiļu pilsētas minifutbola čempionātā aizvadītas 3. un 4. kārtas spēles. Rezultāti: Cerība-78 — Veterāni 9:4, Latgale — Parks 10:2, Cerība — Ražība 12:1, Lauktechnika — Druva 3:6, SCO — Policija 12:2, Policija — Parks 2:24, SCO — Druva 6:2, Cerība-78 — Ražība 5:3, Latgale — Veterāni 12:2, Cerība — Lauktechnika 6:3.

Turnīra tabula izskatījās sekojoša: Cerība—8, Latgale—6, Parks—5, Cerība-78—5, SCO—4, Lauktechnika—4, Ražība—4, Druva—3, Veterāni—1, Policija—0 punkti.

Vieglatlētika

Rīgā notika Latvijas Jaunatnes sporta centra ziemas meistarsacīkstes vidējā vecuma grupā (1977./78. g.dz.). Mūsu rajona pārstāvi startēja sekojoši.

Lodes grūšanā Andris Klaužs ierindojās 3. vietā (13,47), Jevgēnijs Borks-Ržečickis — 5. vietā (12,27) un Raimonds Levko ieņēma 6. vietu ar 9,98 metriem.

Artūrs Laizāns — 4. vieta tāllēkšanā (5,83 m) un 10. vieta 60 metru skrējienā (7,6 sek.).

Precizējums

«Novadnieka» 21. janvāra numurā ievietotajā kopā «Zīņas no pagastiem» bija rakstīts, ka Sutros vietējā medicīnas punkta vadību uzņemas Vera Subača, kura agrāk strādāja Preiļos. Patiesībā V.Subača turpina darbu Preiļu slimnīcā, bet Sutros strādā tikai amatu apvienošanas kārtībā.

Andrejs Bondarevs — 13. vieta 1000 metru skrējienā (2.56,7) un 6. vieta 2000 metru skrējienā (6.27,0). Šinī pat distancē Juris Verze ierindojās 15. vietā (6.43,5), Marija Popmane 2000 metru soļošanā bija sestā (10.54,2).

Jāpiezīmē, ka šīs sacensības bija arī kandidātu atlase Latvijas izlasei, lai piedalītos Baltijas valstu meistarsacīkstēs. Lai arī neviens no mūsējiem izlasē netika iekļauts, jāteic, ka visi iepriekš minētie rezultāti ir sportistu personīgie sasniegumi telpās (izņemot J.Borku-Ržečicki).

Galda teniss

Sporta kluba «Cerība» komanda izmēģināja pirmo reizi savus spēkus Latvijas skolēnu sporta spēlēs. Piedalījās 1978.gadā dzimušie zēni. Mūsējie zaudēja Rīgas Vidzemes priekšpilsētai 0:5, sporta klubam «Kurzeme» 0:5 un sporta klubam «Rīdzene» 4:5. Attaisnojuma labad jāmin, ka preiļieši bija 1-2 gadus jaunāki par pretiniekiem.

Imants Babris,
sporta kluba «Cerība»
priekšsēdētājs

TELEVĪZIJAS PROGRAMMA

Piektā diena, 29. janvāris
LATVIJAS TV I
 18.00 Ziņas. 18.15 Videokanāls. 02. 19.00 Arēna. 19.30 Človiņš. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.20 Skatīties. 21.50. Gaidēts. J. Zvirgzdiņš. Jubilejas gads. Latvijas Jaunatnes teātra izrāde.
OSTANKINAS TV
 5.30 Rīts. 7.45 Firma garantē. 8.00. Ziņas. 8.20 Mult. filma. 8.50 Olesja un kompānija. 9.20 Zem «Pi» zīmes. 10.10 Ceļotāju klubs. 11.00 Ziņas. 11.20 Tātāk - klusums. Filmizrāde. 13.50 Jauni vārdi. 14.00 Ziņas. 14.25 Bridžs. 14.50 Biznesa mācība. 15.05 Bloknots. 15.10 Olesja un kompānija. 15.45 Veļoma sala šodien. Bet rīt? 16.45 Liela. 17.00 Ziņas. 17.20 NVS valsts vadītāju tikšanās Minskā. 17.45 Cilvēks un likums. 18.15 Vagons-03. 18.45 Brīnumu lauks. 19.40 Labu nakti, mazuli! 20.00 Ziņas. 20.40 Veiklais tīks. Francijas mākslas filma. 22.25 Skatīties un citas programmas piedāvā...
LATVIJAS TV II
 17.30 CNN. 18.00 Skabarga. 18.45

Mult. filma. 19.00 Worldnet piedāvā. 19.30 Ziņas. 19.45 Seta. 20.15 Operatīvu melodiju kokteiļi. 20.30 Panorāma. 21.00 Senā taka. 21.20 Kristīģa programma. 21.50 Ziņas. 22.00 Latgales ziņas. 22.30 CNN.
Sestdienā, 30. janvāris
LATVIJAS TV I
 9.00 Divi. 10.00 Kārumnieks. 10.15 A. Kronenbergs. Sprungulmūzika gadaūrgus. 10.55 Skaistumam un veselībai. 11.25 Pasaka, pasaciņa... 12.55 Globuss. 13.25 Mikrofonu-92 aptauja. 16.00 Bordertauņa. 29. un 30. sērija. 16.45 Koncerts. 17.10 Es spēlēju tā. 17.30 1:1. 18.00 Ziņas. 18.05 Pūteju orķestru svētki. 18.20 Rīgas jaunās administratīvās ēkas un to interjeri. 18.50 Kādu dziesmu dziedāsim? 19.30 Koncerts. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.10 Valsts mūža garumā. Mākslas filma. 22.15 R. Paula solokonzerts.
OSTANKINAS TV
 6.45 Lietišķu cilvēku sestdienas rīts. 7.30 Ekoloģijas apskats. 7.45 Azarta spēles. 8.15 Maratons-15 - mazulim. 8.40 Bumerangs. 9.10 Me-

čina - tev. 9.40 Autogrāfs - sestdienās. 10.10 Grāmatu pasaule. 10.50 Vai atnāks kņazs no Austrumiem? 11.20 Eņģēlītis. Isfilma. 11.50 Pasaule vaļšbrīdī. 12.35 Koncerts. 12.55 Lai nolādēts karš! 4. filma Slazdā. 5. filma Izkširošā kauja pie Volgas. 14.00 Ziņas. 14.20 Spānijas mūzika. 2. raidījums. 14.55 Vampīrens Drakulito. Mult. filma. 15.20 Eiropas TV žurnāls. 15.20 Sporta žurnāls Ultra-si. 16.50 Sarkanais kvadrāts. 17.30 Dzīvnieku pasaulē. 18.15 Senas krievu romances. 18.50 Taisnīgās tiesas iela. Mākslas filma. 19.40 Labu nakti, mazuli! 20.00 Ziņas. 20.40 Zvaigžņu radītājs. Mākslas filma. 4. sērija. 21.35 Bravo! 21.50 Mult. filma pieaugušajiem. 23.00 Ziņas. 23.20 Tiem, kas nomodā...
LATVIJAS TV II
 13.00 LalLoto. 5. izloze. 13.02 New life - Atmoda. 16.00 Angļu valoda. 16.35 Runāsim vāciski! 16.45 Biznesa pasaulē. 17.35 Rīga videoversija. 18.05 Kristīgā pasaule. 18.20 Vizīte. 18.55 Lāvija leģendas. 19.30 Ziņas. 19.45 Viriešu tautastērps Latgalē.

Augškurzemē, Zemgalē. 20.15 Dzied A. Poļakovs. 20.30 Panorāma. 21.00 P. Adamss. Slepkaivība pili. 3. daļa. 21.55 Ēterā - Vidzemes TV. 22.25 Slepkaivība pili. 4. daļa. 22.30 CNN.
Svētdienā, 31. janvāris
LATVIJAS TV I
 9.00 Latviešu mūzikas mazākpaazītamās lappuses. 9.40 Dvēselī, atgriezies! 9.55 Brīnumzeme. 10.30 Ķengura kabatā. 11.30 Otas pasaulē. 12.00 Latvijas meistarsacīkstes sporta dejās. 13.00 Kinožurnāls Latvijas hronika. 13.10 No aktiera nāk joki... 14.10 Vecā Ratiņa dziesmu aptaujas gada noslēguma koncerts. 16.50 H. Tangijevai-Birzniecei - jubileja. 17.50 Mult. filma. 18.00 Ziņas. 18.05 Satikšanās mūzikā. 19.00 Kinožurnāls Māksla. 19.15 Uz jūmta. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.15 Mūsu kinonedeļa. 20.30 Panorāma. 21.20 Pauze. 22.35 Valsis mūža garumā. Mākslas filma. 2. sērija. 23.30 Latvijas Nacionālās operas mākslinieku koncerts.
OSTANKINAS TV
 6.45 Sportloto izloze. 7.00 Gara

spēks. 8.00 Centrs. 8.30 Rīta agrumā. 9.00 Kamēr visi mājās. 9.30 Rīta zvaigzne. 10.25 To jūs varat. 11.05 Melnā Skaistuliņa piedzīvojumi. 11.30 Maratons-15. 12.25 Pifs un Herkules. Mult. filma. 12.35 Kusto komandas zemūdens odiseja. Dok. filma. 13.25 Ermitāža. 5. sērija. 14.00 Ziņas. 14.20 Celā uz Balto namu. ASV prezidenta B. Klintonā inaugurācija. 15.00 Ceļotāju klubs. 15.50 Amatniecība. 15.55 Panorāma. 16.35 TV locis. 16.50 Mult. filmas. 17.45 Ziņas. 18.00 Futbols. 19.50 Jaungada nakts-93. 21.00 Nēdējas notikumu apskats. 21.45 Jaungada nakts-93.
LATVIJAS TV II
 13.00 Dievkalpojums Rīgas Lutera baznīcā. 14.00 Augsti slavē Kungu, mana dvēsele! 14.20 Ēterā - Daugavpils. 14.50 Grāfiene de Monsoro. 4. sērija. 15.45 Kantrimūzika. 16.15 Zāļais ceļš. 17.00 Rīgas ebreju kopienas prezentācija. 18.30 Sports & Co. 19.30 Ziņas. 19.45 Vasaras koncerts Holmenholenā. 20.00 TV spēle Kurjers. 20.30 Panorāma. 21.10 Kristietība šodien. 22.00 CNN.

RAIBĀ PASAULE

Ko domā zinātnieki ārzemēs

• Šauras apkaklītes un cieši savilkta kaklasaites ir kaitīgas mūsu acīm. Sažņaudzot miega artēriju, apkaklīte vai kaklasaite pavājina asinspieplūdi acīm un smadzenēm un tā rezultātā pavājinās redzes asums. Šis pavājinājums turpinās arī kādu laiku pēc «sloga»

noņemšanas. Īpaši kaitīga šāda iedarbība ir, piemēram, šoferiem.
 • Mūsu ādas slānis pilnībā atjaunojas 27 dienu laikā.
 • Ja grūtniecības laikā topošā māte ar barību saņemusi nepietiekamu cinka devu, bērniem vēlāk būs grūti iemācīties lasīt.

Apmetnis... govij

Ar šādu problēmu nodarbojas Tokijas profesors Mosaku Sakura. Tērps, kuru zinātnieki izprojektēja govij, izskatās vienkārši un eleganti: zem vēdero sasiename pelerīne un kapucis ar caurumiem — ragiem.
 — Nezinu paši, ko dara! — kāds

pateiks. Tomēr, nē. Ļoti labi zina. Apmetņa audums no mākslīgās šķiedras apstrādāts ar ļoti plānu alumīnija kārtu. Vasarā tas aizsargā govī no karstuma, bet ziemā — no aukstuma un caurvējiem. Govs apmetnī dod divas reizes vairāk piena nekā viņas kailā radniece.

Mazās biksītēs visi vienādi

Kādu tīk muzeju nav pasaulē! Bet nu beidzies Žans Bukē izdomāja un organizēja vēl vienu. Viņš izsūtīja 500 izcilim cilvēkiem lūgumu atsūtīt muzejam savas biksītes (valkātas, daudzreiz mazgātas). Pagaidām muzejā ir 100 eksponāti. Savā vēstulē Bukē raksturo savu

ierosmi kā demokrātisku (biksītēs visi izskatās vienādi) un antimilitārisku (biksītēs nekaroli).
 Divas vēstules Bukē nosūtīja Sīdamam Huseinam: uz pirmo atbildi nesauņēma, bet pēc otras piezvanīja nepazīstams cilvēks un piedraudēja muzeju uzspridzināt.

Vismazākā baznīca

pasaulē atrodas Kross Aitēndas salā Ņujorkas štatā. Tā ir 1 metru plata un 1,8 metri gara. Šo tempļi uzbūvēja divi iemīļējušies no tuvā-

kās Veronas pilsētiņas. Amerikāņu Romēo un Džuljeta, nolēmuši apprecēties, atveda šurp baznīckungu laivā.

Zābaki... ziloniem

Indijā zilonus ciena gandrīz tāpat kā govīs, tāpēc ļoti rūpīgi seko to pašsajūtam. Noskaidrojās, ka pēdējā laikā ziloniem arvien grūtāk staigāt basām kājām: pēdas āda tiem ir maiga, bet pilsētas ielas (runā iet pār pilsētas ziloniem)

kļūst arvien neūrākas.
 Benzīns, eļļa, skābes, sārms — tas viss ļoti bīstams ziloniem. Tāpēc Indijā sāka ražot zilonu izmēra zabaciņus no ļoti plāna, bet izturīga plastika. Un tagad tempļu ziloni iziet svētku procesijās apauti.

Apdrošināšanas a/s «Ezerzeme» Preiļu pārstāvniecība

sāk pieņemt apdrošināšanas līdzekļus no fiziskām un juridiskām personām. Termiņš — no 3 mēnešiem līdz 1 gadam ar apdrošināšanas maksājumu inflācijas procentu aprēķināšanu līdz 85% gadā.

A/s pieņem līdzekļus gan skaidrā naudā, gan ar pārskaitījumu un piedāvā dažādus apdrošināšanas veidus:

- ✓ valsts uzņēmumu un uzņēmējdarbību darbinieku kolektīvo apdrošināšanu (nelaimes gadījumiem, štatū samazināšanas gadījumam, ražošanas apstāšanās gadījumam, uzņēmumu likvidācijas gadījumam);
- ✓ lauksaimniecības tehnikas apdrošināšanu;
- ✓ mājdzīvnieku apdrošināšanu;
- ✓ mājas mantas apdrošināšanu;
- ✓ ēku apdrošināšanu;
- ✓ autotransporta apdrošināšanu;
- ✓ dzīvības apdrošināšanu;
- ✓ apdrošināšanu nelaimes gadījumam;
- ✓ bērnu apdrošināšanu;
- ✓ bērnu rituāla apdrošināšanu.

Mūsu adrese: Preiļos, Raiņa bulv. 19, 5. istaba, no plkst. 9.00 līdz 11.00. Tālr. 22391.

Fiziskām personām līdzī jāņem pase, juridiskām — reģistrācijas dokumenti.

• Kafejnīcā •
«MADARA»
 Jūs varat
 ■ pasūtīt torti, svētku galdam;
 ■ iznomāt telpas viesībām, dažādiem sarīkojumiem;
 ■ no plkst. 12.00 līdz 17.00 katru dienu noskatīties jaunākās video filmas.
Lai arī lūdzam!

Pārdod
 T-40 un DT-74 lāpstas. Zvanīt 33720;
 ***
 Preiļu biškopības veikalā zālāju sēklas;
 ***
 maiku ar piegādi. Tel. 21548;
 ***
 malku. Tālrūnis 21506 pēc 18;
 ***
 MTZ-0,5 inventāru, frēzi MV-1A, dziļurbuma sūkni EVC-5. Tālr. 21007;
 ***
 sekciju un ledusskapi. Zvanīt 23522 vakaros;
 ***
 jaunu krāsaino televizoru, videoplejeru, putekļu sūcēju, VAZ-2102 plastmasas spārnu, nepabeigtu garāžu. Tālrūnis 43276.
Maina
 3 istabu dzīvokli ar ērībām Preiļos pret 1 istabas dzīvokli bez ērībām ar piemaksu. Tālr. 24158;
 ***
 3 istabu kooperatīvo dzīvokli pret diviem 1,5 istabu dzīvokļiem. Visi Preiļos. Zvanīt 23183.

Daudz sāpju, bet ne visu apsedz smilts.
 A. Elksne
 Esam kopā ar Ainu Pastori, BRĀLI Vitāliju smiltājā pavadot.
 Reģiona TDP valde

Gan sāpju dienas, gan saules rīts,
 It viss tiek klusi zemē ūts.
 Izsakām līdzjūtību Genovefai Skutelei sakarā ar MĀTES nāvi.
 Preiļu siera rūpnīcas kolektīvs

Likās, ka tu dzīvo spētū
 Vēl simts mūžus, māmuliit,
 Ka tu aiziet nevarētu tur,
 Kur tikai klusums mīt.
 Izsakām patiesu līdzjūtību Larisai Vaivodei sakarā ar MĀTES nāvi.
 P/s «Vanagi» kolektīvs

Nenāksi vairs tu, tētū,
 Uz bērniem ciemoties,
 Nu aizauģis tavi ceļi
 Ar zālām velenām.
 Sāpju brīdī esam kopā ar Rutu Haritonovu, TĒTI smiltājā izvadot.
 Kaimiņi

Izsakām līdzjūtību Vitālijai PAUNIŅA tuviniekiem sakarā ar viņa pēkšņo nāvi.
 Biedrības «Stirna» mednieki

Выражаем соболезнование Марне Паунине в связи со смертью МУЖА.
 Соседи по подъезду

Ни улыбки, ни звука, ни вдоха в груди —
 Все ушло, все осталось навек позади,
 Прощай стали твои и дела, и слова,
 Только наша любовь к тебе вечно жива.
 E.Васильев
 Выражаем глубокое соболезнование жене и сыновьям в связи с безвременным уходом из жизни Магамедрасула Карабековича КАРАБЕКОВА.
 Коллектив Прейльской СИПК

Скорбим вместе с Расулом и Валерой по поводу безвременной смерти ОЦА.
 Классные руководители, родители и учащиеся 3 в и 6 в классов

Выражаю соболезнование Галине Карабековой по поводу смерти ее МУЖА.
 Отец и бабушка

Rēzeknes lietišķās mākslas vidusskola
 organizē maksas sagatavošanas kursus audzēkņiem, kuri vēlas iestāties skolā 1993. gadā.
 Kursu sākums 30. janvārī plkst. 10.00. Nākamās nodarbības notiks 13.02., 27.02., 13.03, 27.03., 17.04. 1993. gadā.
 Maksa par kursiem 1000 LVR.
 Skolas adrese: Rēzeknē, Baznīcas ielā 34 a. Tel. 22676, 22541.

!!!
Jauni pakalpojumu veidi
 Preiļu pasts pieņem telefaksa sūtījumus Latvijas Republikas, NVS un starptautiskajiem adresātiem.
 Informācija pa telefonu 22495, 22436.

Preiļu rajona Rožkalnu pagasta paju sabiedrība «Dzintars»
 paziņo, ka 1993. gada 25. februārī plkst. 11.00 Rožkalnu ciema taulas namā notiks paju sabiedrības biedru kopsapulce par saimnieciskā gada darba rezultātiem.
 Reģistrācijas sākums plkst. 10.00.
 Paju sabiedrības valde

Pērk
 skuju koku zāģmateriālu. Samaksa tūlītēja.
 ZVANĪT: MADONA 21981

Tēva padoms, tēva mila
 Mūžam sirdi nezudis.
 Sāpju brīdī esam kopā ar Rutu Haritonovu.
 Poliklinikas kolektīvs

PĀRDOD MAZ - 504 (vilcējs ar segto piekabī).
PIEŅĒM IZGATAVOŠANAI: apsildes kurināmos katlus, metāla pirts krāsnis.
 Zvanīt 44800.

Un atmiņas ziedēs ap tevi kā baltas ābeles.
 Izsakām dziļu līdzjūtību Vilim un Viktoram Butleriem sakarā ar MĀSAS nāvi.
 3. rotas zemessargi

NOVADNIEKS Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums «Novadnieks»
 REDAKTORS PĒTERIS PĪZELIS

Laikraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta.
 REDAKCIJAS ADRESE: LV-5301, Preiļos, Aglonas ielā 1. ☎ 22059, 22305, 21759, 22154, 21996, 21985.
 PASŪTĪJUMA INDEKSS 68169.

Reģistrācijas apliecība № 1018.
 Iespiests Daugavpils tipogrāfijā Daugavpilī, Valkas ielā 1. Ofsetiespiedums. I iespiedloksne.
 Metiens 5347 eksemplāri. Pas. № 147

© Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsaucē uz «Novadnieku» obligāta.